

MdR, NOS Jazzgeschiedenis, deel 148. Trompettist Joe Guy en pianist Kenny Kersey behoorden tot de musici die in 1941/'42 met regelmaat bij jam-sessions te horen waren in Minton's Play House en Monroe's Uptown House. In '42 werkten ze allebij in de big band van trompettist Cootie Williams en ze brachten een stuk mee dat in Minton's ontstaan was en waaraan naast drummer Kenny Clarke vooral pianist Thelonious Monk gewerkt had. Hij noemde het "Fly right", Cootie Williams ~~Williams~~ ~~Williams~~ 1 april 1942 nam ~~het~~ het op voor Okeh in Chicago. Met nog drie andere stukken, maar de vier ~~stukken~~ werden niet uitgebracht. Pas dertig jaar later, op een verzamel-LP van CBS verscheen dat "Fly right", onder de titel die het later gekregen had Thelonious Monk's "Epistrophy".

Laat 1

Cootie Williams a/h Orchestra: Epistrophy (Monk, Clarke, Williams)
A/1 - 2:29 - CBS 65392

"Epistrophy", oorspronkelijk als "Fly right" op 1 april 1942 opgenomen voor Okeh in Chicago, door Cootie Williams and his Orchestra. Stuk van Thelonious Monk en Kenny Clarke. Cootie Williams in het thema, solidoor pianist Kenny Kersey en trompettist Joe Guy. In het orkest o.a. Charlie Holmes van de oude Luis Russell Band, en de jonge Eddie Clearhead Vinson op altsaxofoon. Norman Keenan op bas die een kleine 40 jaar later even bij Count Basie speelde, op drums Butch Ballard, rond 1950 bij de Duke Ellington Band. "Epistrophy" werd voor ^{het} Cootie Williams Orkest gearrangeerd door Dave McRae.

Nu, zoals vorige keer aangekondigd, de Amerikaanse jazz-scene 1940 - 1944. 3 september 1939 was met de Duitse inval in Polen begonnen wat zich tot de Tweede Wereldoorlog zou ontwikkelen en het eerste gevolg in de USA was een opleving van de industrie als geheel en speciaal de wapenindustrie. Dat betekende het einde van de Depression, de economische recessie zoals we dit nu noemen, althans voor de grote steden waar de industrie was. Op het platte land was er vooralsnog niets van te merken, zwarte share-croppers waren in veel gevallen hun baas schuldig als ze dood gingen. Door de Japanse lucht-aanval op Pearl Harbour, 7 december 1941, werd de US direct bij de oorlog betrokken, ~~en~~ ^{verklaarde} de volgende dag Nippon de oorlog, ~~en~~ 11 december deden Duitsland en Italië hetzelfde ten opzichte van Amerika en was Wereld Oorlog II een feit. Amerikanen konden zich nu niet meer alleen als vrijwilligers voor militaire dienst aanmelden, ze werden onder de wapenen geroepen, en dat had gevolgen voor jazz.

ook
Musici moesten in dienst, en eens zeer hechte combinaties vielen uit-
een, moesten voortdurend nieuwe musici vinden, vooral big bands die
een grote speel-dicipline vereisen, hadden er onder te leiden.
Daarbij kwamen andere factoren. Er werd een oorlogs-belasting van
20% ingesteld voor bezoek aan o.a. nachtclubs -en daar werd de
meeste jazz gespeeld-, per 1 augustus 1942 kondigde de Amerikaanse
Vakbond van Musici, de AFM, voor zijn leden een verbod af om grammo-
foonplaten te maken. Eis aan de platenmaatschappijen: extra rechten
op de plaatverkoop ten bate van de werklozenkas. Want de Depression
mocht over zijn, er waren 400.000 juke-boxen in de States, radio
stations die vroeger allemaal hun eigen orkesten hadden, draaiden
steeds meer platen, waardoor de musici het steeds moeilijker kregen.
Er kwam dus geen noot klassieke-, dans-, of wat voor muziek meer
op de plaat, ook geen jazz, en dat uitgerekend in een periode waarin
de ontwikkeling naar nieuwe dingen zo snel ging en o.a. documentatie
meer dan ooit nodig. Aarzelend in 1943, en compleet pas in november
1944, gingen de maatschappijen met de nieuwe royalties accoord,
in de geschiedenis-op-de-plaat is er een gat van meer dan twee jaar.
In 1941 ~~er~~ ^{warden} er in de VS 127 miljoen platen verkocht, (tegen 3 mil-
joen in '32 toen de Depression op zijn diepste was), maar de plaat
draaide niet alleen 78 toeren per minuut, hij was gemaakt van lei-
steen en schellak. Die lak kwam uit India, was ineens zeer schaars
door de moeilijke aanvoer, en zeer veel gebruikt in elektronica,
oorlogsapparatuur dus ook, waardoor meteen de platenindustrie beper-
kingen kreeg opgelegd en de ^{(materiaal-} kwaliteit van de plaat hard achteruit
ging. De schaarste aan schellak kan een oorzaak zijn geweest waar-
door die Cootie Williams Okeh session van 1 april '42 niet werd uit-
gebracht, in 1940, waar we ons nu mee bezighouden was hij nog één
van de grote solisten in het orkest van Duke Ellington. Dat beschikt
nu door de komst van tenorsaxofonist Ben Webster eindelijk over een
vijfmans rietsectie, in Jimmy Blanton had de band een superieure bas-
sist, als geheel had ~~het orkest~~ ^{het orkest} een homogeniteit bereikt die daarna
zelden of niet is geëvenaard. Stuk voor stuk waren de musici enorm
gemotiveerd, Ellington, geassisteerd door Billy Strayhorn als arran-
geur en instrumentator, schreef in hoog tempo stukken die tot zijn
beste composities gingen behoren. En het orkest werd nu veel beter
opgenomen, door RCA Victor.

plaat 2 Duke Ellington a/h Famous Orchestra: Jack the Bear (Duke Ellington)
B/2 - 3:16 - RCA FPM1 7002

Voor Victor in Chicago werd op 6 maart 1940 de eerste platensessie gedaan door Duke Ellington and his Famous Orchestra, zoals de band op het etiket genoemd werd. Dit was het tweede opgenomen stuk, eerste take van Ellington's "Jack the Bear", oorspronkelijk getiteld "Take it away". Solisten: Jimmy Blanton-bas, Barney Bigard-klarinet, Cootie Williams-trompet, Harry Carney-baritonsaxofoon, en Joe Nanton-trombone. Dit is de complete bezetting: Wallace Jones en Cootie Williams-trompetten, Rex Stewart-cornet, ~~Lawrence Brown~~ en Joe Nanton-trombones, Juan Tizol-ventiel-trombone. Otto Hardwick-eerste en Johnny Hodges-tweede altsaxofoon, Ben Webster-eerste en Barney Bigard-tweede tenorsaxofoon, Harry Carney-baritonsaxofoon. Behalve Ben Webster ~~speelde~~

speelde iedereen in deze rietsectie klarinet, ~~Carney~~ Carney ook bas-klarinet, maar Bigard was de solist. Hodges speelde in de ~~sectie~~ ^{sectie} af en toe sopraansaxofoon, een enkele keer ook als solist, maar dat vooral in zijn kleine groepen. Ritmesectie: Duke Ellington-piano, Fred Guy-gitaar, Jimmy Blanton-bas, Sonny Greer-drums. Vocalisten: Ivie Anderson en Herb Jeffries. En verder Billy Strayhorn als arrangeur en instrumentator, hij bracht ook eigen composities in.

Na "Jack the Bear" werd een tweede Ellington-compositie opgenomen, een belangrijk deel van de orchestrale kleur werd gebouwd op het baritonsaxofoon-timbre van Carney. Ventiel-trombonist Tizol speelt in het thema, Joe Nanton is de trombone-solist, bassist Blanton is prominent aanwezig. U hoort achter elkaar de eerste en tweede take van het stuk dat oorspronkelijk "Kalina" heette, maar op de plaat "Ko-Ko"

idem Duke Ellington a/h Famous Orchestra: Ko-Ko (Duke Ellington)
B/3 - 2:40 - idem

idem Duke Ellington a/h Famous Orchestra: Ko-Ko (Duke Ellington)
B/4 - 2:46 - idem

"Ko-Ko" take 1 en 2. Het volgende stuk was een idee van cornettist Rex Stewart die er de solist in is. Duke Ellington werkte het voor hem uit: "Morning Glory".

idem Duke Ellington a/h Famous Orchestra: Morning Glory (Ellington, Stewart)
B/5 - 3:19 - idem

F Rex Stewart was de cornetti

"Morning Glory" waarvan net als "Jack the Bear" bij mijn weten geen tweede take bestaat, de eerste was meteen goed en die hoorde u, ~~u~~ Deze eerste session van Ellington voor Victor, in Chicago op 6 maart 1940, de band was onderweg naar Hollywood, begon met een Herb Jeffries-opname en eindigde met een stuk door Ivie Anderson, ~~u~~ beide zijn jazz-halve niet interessant. Daarom nu tot slot het eerste stuk van de tweede Victor-session, ook nog in Chicago, op 15 maart.

Met Juan Tizol-ventiel-trombone, Barney Bigard-klarinet, Ben Webster tenorsaxofoon en Rex Stewart-cornet, ~~en~~ door Ellington gearrangeerde compositie van de ventieltrombonist Juan Tizol. Na "Caravan" van 193 vier jaar later: "Conga Brava", slot van deel 148, NQS Jazzgeschiedenis, MDR.

Plaats 3
K2222

Duke Ellington a/h Famous Orchestra: Conga Brava (Ellington, Tizol)
A/1 - 2:57 - RCA FPM1 7547

NA 13954
opn. 20.10.82

0 0 0 0 0

27:05